

משפט // נזיקין ותאונות

סוגית ההשגחה המתמדת בקביעת גובה גמלת שירותים מיוחדים

ההנחיות הנוכחיות של המוסד לביטוח לאומי מונעות מנכים רבים את מלוא הגמלה לה הם זכאים. מדוע נדרש שינוי בהנחיות הביטוח הלאומי וכיצד ראוי לבדוק האם הנכה זקוק ל"השגחה מתמדת"? מאמר דעה

תגיות: ביטוח לאומי, סיעוד, נכים

עו"ד דורון עצמון

יום רביעי, 17 באפריל 2019, 10:48

[✉](#) [🐦](#) [🗨️](#) [f](#) שתף

גמלת נכות כללית היא קצבה מטעם המוסד לביטוח לאומי, לה זכאי כל אזרח ישראלי אשר איבד מכושרו להשתכר עקב תאונה או מחלה (פגיעה בדרגה שבין 60 ל-100 אחוזים). גובה הגמלה נע בין 1,903 ל-3,312 שקלים בחודש, בהתאם לדרגת אובדן כושר ההשתכרות.

בנוסף לגמלה זו, מוענקת גם זכאות ל"השתתפות המוסד במתן שירותים מיוחדים", המוגדרים, באופן מסורבל, כ-"שירותים לטיפול אישי בו ולעזרת בית לשירותו האישי ולמשק ביתו".

גמלת השירותים המיוחדים משלימה את גמלת הנכות הכללית, ונועדה לסייע לנכה המתקשה בתפקודו בבית בפעולות היומיום (אכילה, רחצה, התלבשות וכיוצא באלה) ובפעולות משק הבית (ניקיון, הכנת אוכל ועוד).

השגחה (בדרגה) עליונה

גובהה של גמלת השירותים המיוחדים נקבע על פי שלוש מדרגות זכאות אפשריות, בהתאם למידת העזרה לה זקוק הנכה. הסכום המשולם נע בין 1,422 ל-5,324 שקלים בחודש ומהווה תוספת משמעותית ביותר לגמלת הנכות הכללית.

אחד המרכיבים המרכזיים בקביעת שיעור הגמלה הוא הצורך ב-"השגחה מתמדת". כאשר נקבע כי הנכה אכן זקוק לסייע מסוג זה, תגיע הגמלה למדרגת הזכאות האמצעית או הגבוהה.

אך מהי אותה השגחה מתמדת? התקנות מגדירות את המונח השגחה - "השגחה ופיקוח על הנכה למניעת סכנה לעצמו ולאחרים". בבואן לבחון האם הנכה זקוק לכך, מסתפקות הוועדות הרפואיות מטעם הביטוח הלאומי בבחינת המצב הקוגניטיבי והנפשי. אם לטעמן מצב זה שפיר, יוגדר הנכה כבעל תובנה שמורה ולפיכך הוא אינו זקוק להשגחה.

להשגיח מפני מה?

גישת הביטוח הלאומי מתבססת על ההנחה כי ההשגחה נועדה בעיקר למנוע מצבים בהם הנכה - עקב מצבו הקוגניטיבי (כגון אלצהיימר) או הנפשי (כגון הזיות או דיכאון חמור) - עלול להתנהגותו לסכן את עצמו או אחרים. לתפיסתנו, גישה זו מצומצמת מידי, גורמת עוול לנכים רבים, ואינה מתחייבת מלשון התקנה. לטעמנו, ההשגחה המתמדת גם נועדה למנוע מנכה להיקלע למצב של סכנת חיים, עקב מצבו הרפואי. תפיסה זו מתאימה ללשון התקנה, וגם מגשימה בצורה מיטבית את מטרתה (סיוע כלכלי לכל נכה שמצבו מחייב השגחה מתמדת).

עוד בוואלה! NEWS

10 שאלות שיגלו עד כמה אתם מתאימים לקריירה בהייטק

בשיתוף Experis Israel

לכתבה המלאה

(Shutterstock: אילוסטרציה: סכנת חיים)

תקדימים מתחום הסיעוד

גישה דומה לגבי אלמנט ההשגחה קיימת גם בגמלאות הסיעוד. בתי הדין לעבודה שפסקו בנוגע לגמלאות אלו, דנו במצבים רפואיים רבים שסיכנו את חיי הקשישים, והכריעו שעל הוועדות הרפואיות להתחשב בהם. בפסיקתם הוסבר כי השגחה מתמדת אינה בהכרח השגחה במשך 24 שעות ביממה, אלא די אם ההשגחה נדרשת במרבית שעות היום, שהיא סוג ההשגחה המתאים לאדם שמצבו הקוגניטיבי והנפשי תקין, אך עלול להיקלע למצב רפואי שיסכן את חייו.

סכנה מעצם המצב הרפואי

במקרה אחד דן בית הדין בתביעת גמלת שירותים שהגישה נכה הסובלת מאפילפסיה. המוסד לביטוח לאומי דחה את תביעתה כיוון שלא זכרה את תדירות ההתקפים. בית הדין קבע שעצם ההתקפים, הגם שתדירותם אינה קבועה ולא ידועה, עלולים להוות סכנה עבודה, ולכן הנכה זקוקה בהחלט להשגחה מתמדת.

מצבים רפואיים רבים, כגון אירועים מוחיים חוזרים ונשנים, מצבי היפוגליקמיה לא צפויים של חולי סוכרת וכדומה, מחייבים השגחה מתמדת שבלעדיה עלול הנכה להיות בסכנת חיים, אך זוכים כיום להתעלמות מצד הוועדות הרפואיות, על אף היותם כלולים בחוק.

אנו סבורים, אפוא, שמן הראוי שהביטוח הלאומי ינחה את הבודקים מטעמו, כמו גם את הוועדות הרפואיות לעניין גמלת שירותים מיוחדים, בעניין סוגית ההשגחה המתמדת; יש לבחון את מצבו הרפואי של הנכה על כל היבטיו, ולא להסתפק בקביעה הלקונית "תובנה שמורה". באופן זה תוגשם כוונת המחוקק ונכים רבים שאינם מקבלים כיום את מלוא הגמלה לה הם זכאים, יזכו להטבה משמעותית במצבם.

עו"ד דורון עצמון עובד במשרד **עורכי דין ונוטריון דוד ידיד**, העוסק בבניית וביטוח, מימוש זכויות לבני הגיל השלישי, הוצאת אזרחות פורטוגלית ואזרחויות אירופאיות בכלל.

המידע המוצג בכתבה אינו מהווה ייעוץ משפטי או תחליף לו ואינו מהווה המלצה לנקיטת הליכים או הימנעות מהליכים. כל המסתמך על המידע המופיע בכתבה עושה זאת על אחריותו בלבד

לקבלת ייעוץ מקצועי בתחום השאירו פרטים ויחזרו אליכם בהקדם

שם

כתובת מייל

טלפון

שלח

מודעות

Video Clip: Rose petals

וליות
אישי להצלחת החנות, תוספים \$ 79 \$ 30 Rose Flower Petals and Lens Flares. 30 seconds
נות, שירות לקוחות
Shutterstock

שיחות לישראל ללא הגבלה רק \$3

אפטי
הוצאת אזרחיות: ספרדית, שותף כאן, צרו קשר.
דברו ללא הגבלה עם ישראל ב-\$3 וקבלו חינוך מס' 03
ישראלי. ללא עמלות או דמי ביטול
local03.com/Call-Israel/שיחות-לישראל